

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 22. maaliskuuta 2021
(OR. en)

7247/21

ENV 174
CLIMA 55
MAR 43
PECHE 98
COMPET 202
FIN 196

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	22. maaliskuuta 2021
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	6758/21
Asia:	Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus 26/2020 "Meriympäristö: suojele on EU:ssa laaja-alaista mutta jää pinnalliseksi" – Neuvoston päätelmät

Valtuuskunnille toimitetaan liitteenä neuvoston 3787. istunnossaan 22. maaliskuuta 2021 hyväksymät päätelmät edellä mainitusta aiheesta.

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus 26/2020 "Meriympäristö: suojeleminen on EU:ssa laaja-alaista mutta jää pinnalliseksi"

– Neuvoston päätelmät –

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

1. PALAUTTAEN MIELEEN antamansa päätelmät tilintarkastustuomioistuimen, jäljempänä 'tuomioistuin', laatimien erityiskertomusten tarkastelun parantamisesta vastuuvapauden myöntämisen yhteydessä¹.
2. ILMAISEE TYYTYVÄISYYTENSÄ tuomioistuimen erityiskertomukseen 26/2020 "Meriympäristö: suojeleminen on EU:ssa laaja-alaista mutta jää pinnalliseksi".
3. TÄHDENTÄÄ meriympäristön ja sen luonnonvarojen taloudellista ja sosiaalista sekä ympäristöön liittyvää merkitystä.
4. PALAUTTAA MIELEEN EU:n sitoumuksen panna täytäntöön YK:n hyväksymä Agenda 2030 kestävän kehityksen osalta, erityisesti kestävän kehityksen tavoite 14, jossa asetetaan "vedenalaiseen elämään" liittyviä tavoitteita; sekä EU:n sitoumuksen, joka liittyy biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen mukaisiin YK:n hyväksymiin Aichi-tavoitteisiin; TOTEAA, että näitä tavoitteita ei ole vielä saavutettu.
5. PALAUTTAA MIELEEN Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta annetun Euroopan komission tiedonannon, jossa esitetään ehdotuksia koko talouden laajuiseksi siirtymäprosessiksi ja kestäväksi kasvustrategiaksi pyrkien sekä oikeudenmukaisuuteen että osallistavuuteen ja jonka tavoitteena on turvata vauraus samalla kun suojellaan maapalloa.

¹ 7515/00 + COR 1.

6. PALAUTTAA LISÄKSI MIELEEN vuoteen 2030 ulottuvan EU:n biodiversiteettistrategian ja kyseisestä asiasta hyväksytyt neuvoston päätelmät²; KOROSTAA, että strategian tavoitteena on laatia EU:n luonnon ennallistamista koskeva suunnitelma ja luoda laajempi, koko EU:n kattava maalla ja merellä sijaitsevien suojelualueiden verkosto, joka on yhtenäinen ja tehokkaasti hallinnoitu. Strategian mukaan Euroopan merialueista on suojeltava vähintään 30 prosenttia ja kolmasosan niistä on oltava tiukasti suojeltuja. Kaikkien jäsenvaltioiden on osallistuttava yhdessä näiden tavoitteiden saavuttamiseen ottaen huomioon kansalliset olosuhteet; TOTEAA, että vuoteen 2030 ulottuvassa EU:n biodiversiteettistrategiassa kehoitetaan EU:n yhteisen kalastuspolitiikan (YKP), meristrategiapuitedirektiivin ja lintu- ja luontodirektiivien täysimääräiseen täytäntöönpanoon; ja MUISTUTTAA myös Pellolta pöytään -strategiasta, joka käynnistettiin samaan aikaan kuin EU:n biodiversiteettistrategia.
7. TIEDOSTAA, että joistakin kalastusmenetelmistä ja muista toimista kohdistuu paineita meriympäristöön luonnonvarojen käytön ja merenpohjan vahingoittumisen vuoksi; TOTEAA tässä yhteydessä, että ilmastonmuutoksen vaikutukset, pilaantuminen sen kaikissa muodoissa, mukaan lukien merten roskaantuminen, mikromuovi ja vedenalainen melu, vieraslajien leviäminen, rannikkoalueiden kehittäminen ja muu ihmisen toiminta voivat niin ikään vaikuttaa kielteisesti merien biologiseen monimuotoisuuteen.
8. KOROSTAA, että meriekosysteemien kohtaamiin haasteisiin vastaamiseksi edistämällä niiden säilyttämistä ja ennallistamista, ja meristrategiapuitedirektiivin, joka muodostaa EU:n yhdenmukaisen meripolitiikan ympäristöulottuvuuden, mukaisen ympäristön hyvän tilan saavuttamiseksi tai ylläpitämiseksi meriympäristön suojeluun ja kestävään käyttöön tarvitaan kiireellisesti yhtenäistä toimintamallia, muun muassa kaikkien asiaankuuluvien alakohtaisten politiikkojen ja välineiden, kuten YKP:n, lintu- ja luontodirektiivien, vesipuitedirektiivin ja yhteisen maatalouspolitiikan sekä kansallisella että EU:n tasolla antaman aktiivisen panoksen avulla, tunnustaen samalla meriä koskevien alueellisten yleissopimusten ja tapauksen mukaan alueellisten kalastuksenhoitojärjestöjen erityisen roolin.

² 12210/20.

9. MUISTUTTAA, että ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset on perussopimusten mukaisesti sisällytettävä unionin politiikan ja toiminnan määrittelyyn ja toteuttamiseen, erityisesti kestävän kehityksen edistämiseksi; KOROSTAA, että EU on sitoutunut suojelemaan meriympäristöä ja säilyttämään meren elollisia luonnonvaroja ympäristö- ja kalastuspolitiikkojensa kautta.
10. PALAUTTAA MIELEEN, että EU:lla on YKP:n nojalla yksinomainen toimivalta meren elollisten luonnonvarojen säilyttämisen alalla ja että EU ja jäsenvaltiot jakavat toimivallan ympäristön alalla, merten biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen mukaan lukien; KOROSTAA, että YKP:n soveltamisalaan kuuluu meren elollisten luonnonvarojen säilyttäminen ja näitä luonnonvaroja hyödyntävien kalastusten ja laivastojen hallinnointi ja että sen tavoitteena on varmistaa, että kalastustoiminta sekä kalatalous- ja vesiviljelytuotteiden yhteinen markkinajärjestely (yhteiset markkinajärjestelyt) ovat ympäristön, yhteiskunnan ja talouden kannalta kestäviä, jotta niistä meriekosysteemiin kohdistuvat haittavaikutukset voidaan minimoida.
11. ANTAA TUNNUSTUSTA komission ja jäsenvaltioiden jo toteuttamille toimenpiteille, joiden tarkoituksena on ylläpitää tai saavuttaa meriympäristön hyvä tila; TOTEAA, että on tärkeää tukea kaikkia toimia, joilla edistetään meriekosysteemien tehokasta suojelua, ja vähentää niihin vaikuttavaa ihmisen toiminnasta aiheutuvaa painetta edistäen samalla kestävää kalastusta, mukaan lukien jäsenvaltioiden toimet ympäristö- ja kalastuslainsäädännön säännösten panemiseksi täytäntöön kaikilta osin.
12. PITÄÄ VALITETTAVANA sitä, että käynnissä olevista ponnisteluista huolimatta EU:n jäsenvaltioiden merialueita ei ole toistaiseksi saatu palautettua ympäristön hyvän tilan mukaisiksi, eräiden lajien kalastusta ei ole saatu vähennettyä kestäville tasoille eikä merten biologisen monimuotoisuuden heikkenemistä ole saatu pysäytettyä tuomioistuimen kertomuksen kattamilla merialueilla; PANEE MERKILLE, että tuomioistuimen kertomuksen mukaan Atlantilla, jossa kalastuksenhoito perustuu suurimmalta osin sallittujen saaliiden rajoittamiseen, on havaittu mitattavissa olevaa paranemista kestävän enimmäistuoton saavuttamisen suhteen, kun taas Välimerellä, jossa kalastuksenhoito perustuu lähinnä pyyntiponnistuksen (eikä saaliiden) rajoittamiseen, kalastus oli määrältään kaksinkertaista kestävään tasoon nähden.

13. TOTEAA tässä yhteydessä, että Välimeren alueella lisähaastetta meriympäristön suojeluun aiheuttaa se, että kalastusta hoidetaan yhteistyössä EU:n ulkopuolisten maiden kanssa; HUOMAUTTAA lisäksi, että käynnissä olevat toimet Välimeren kalastuksenhoidon parantamiseksi ovat alkaneet tuottaa mitattavissa olevia tuloksia, mikä käy ilmi Välimeren ja Mustanmeren kalastuksen tilasta laaditussa uudessa kertomuksessa (SoMFi 2020), jonka mukaan liikakalastetun kannan prosenttiosuus laski vuosien 2014 ja 2018 välillä yli 10 prosenttia ja niiden kalakantojen määrä, joiden suhteellinen biomassa on suuri, on kaksinkertaistunut viimeisten kahden vuoden aikana.
14. KANNUSTAA tuomioistuinta laajentamaan tämän tarkastelun koskemaan kaikkia merialueita ja niiden osa-alueita; KATSOO, että tarkastuksessa olisi tulevia parannuksia varten käsiteltävä muita meristrategiapuitedirektiivin näkökohtia, jotta se sisältäisi kaikki meriympäristön kuvaajat keskittyen kunkin alueen tai osa-alueen vallitseviin paineisiin, jotka määritellään meristrategiapuitedirektiivin nojalla laadituissa kansallisissa meristrategioissa, sekä ympäristön hyvän tilan saavuttamisen tiellä oleviin esteisiin.
15. PALAUTTAA MIELEEN ETC/ICM -yhteenliittymän (European Topic Centre on Inland, Coastal and Marine waters) Euroopan ympäristökeskukselle osoittaman teknisen raportin 4/2019 nimeltä "Multiple pressures and their combined effects in Europe's seas", jossa tehdään samankaltaisia havaintoja meriekosysteemiin kohdistuvista ihmisen toiminnasta aiheutuvista paineista; TOTEAA, että tämä asiakirja voisi tarjota lisätietoa kuvaajista ja alueista, joita ei käsitellä tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa 26/2020.
16. TOTEAA, että meren elollisten luonnonvarojen säilyttämiseen tähtäävät toimet voidaan rahoittaa muun muassa Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston (EMKVR) (2021–2027) sekä Life- ja Interreg-ohjelmien kautta; ja MUISTUTTAA, että vuoteen 2030 ulottuvassa EU:n biodiversiteettistrategiassa todetaan, että EMKR:stä voidaan myös odottaa tukea siirtymiselle valikoivampiin ja vähemmän vahingollisiin kalastusmenetelmiin.
17. ILMAISEE TYYTYVÄISYYTENSÄ tuomioistuimen antamiin EU:n meriympäristöä koskeviin kolmeen suositukseen ottaen samalla huomioon kertomuksen alueellisen painotuksen ja todeten koordinoitun toiminnan tarpeen, jotta voidaan arvioida myös muista toimista meriympäristöön aiheutuvat vaikutukset.

Yksilöidään sääntely- ja hallinnointimuutokset, jotka ovat tarpeen herkkien lajien ja luontotyyppien suojelemiseksi

18. ON TYYTYVÄINEN tuomioistuimen suositukseen, jonka mukaan komission ja asiaankuuluvien jäsenvaltioiden olisi vuoteen 2022 mennessä lujitettava ympäristö- ja kalastuspolitiikan välisiä yhteyksiä yksilöimällä sääntely- ja hallinnointi muutokset, jotka ovat tarpeen herkkien lajien ja luontotyyppien suojelemiseksi ja joilla
- helpotetaan YKP:n mukaisten säilyttämistoimenpiteiden nopeampaa soveltamista ja
 - laajennetaan suojelu koskemaan useampia lajeja (erityisesti lajeja, jotka on luokiteltu äärimmäisen uhanalaisiksi) ja luontotyyppejä nykyisen tieteellisen tiedon perusteella.
19. KANNATTAA tässä yhteydessä
- olemassa olevan lainsäädännön täysimääräistä täytäntöönpanoa sekä meristrategiapuitedirektiivin kunnianhimoista tarkistamista
 - sitä, että jäsenvaltiot vahvistavat säilyttämistavoitteet kaikille suojelluille merialueille ja parantavat kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavia säilyttämis-, suojelu- ja ennallistamistoimenpiteitä ja panevat ne täysimääräisesti täytäntöön, mukaan lukien hoitosuunnitelmien vahvistaminen tai, jos niitä ei ole, niiden laatiminen sidosryhmien asianmukaisella myötävaikutuksella, jotta varmistetaan ympäristön hyvän tilan saavuttaminen tai ylläpitäminen suojeltujen lajien ja luontotyyppien osalta
 - meristrategiapuitedirektiivin 15 artiklan ja YKP-asetuksen 11 artiklan mukaisten menettelyjen tehostamista ottaen huomioon lintu- ja luontodirektiivien mukaiset asiaankuuluvat menettelyt
 - sen varmistamista, että uhanalaisten ja taantuvien lajien ja luontotyyppien luettelot ovat ajan tasalla ottaen huomioon parhaat käytettävissä olevat tieteelliset lausunnot sekä ennalta varautumisen periaate, sillä näin autetaan jäsenvaltioita hyväksymään säilyttämistoimenpiteitä, jotka ovat tarpeen unionin ympäristölainsäädännössä vahvistettujen, YKP-asetuksen 11 artiklassa asetettujen velvoitteiden täyttämiseksi
 - suojeltujen merialueiden suunnittelun ja hallinnon parantamista yhtenäisten, edustavien ja hyvin hallinnoitujen verkostojen luomiseksi EU:n jäsenvaltioiden merialueilla.

20. ON TYYTYVÄINEN tuomioistuimen suositukseen siitä, että ottaen huomioon Välimeren meriekosysteemien tilan pitkäaikainen huononeminen komission ja asiaankuuluvien jäsenvaltioiden olisi vuoteen 2023 mennessä
- tutkittava mahdollisuuksia perustaa lisää kalastuksensuojelualueita Välimeren alueelle ja
 - raportoitava saavutetusta edistyksestä ja korjaavien toimien tarpeesta säännöllisesti läntisen Välimeren monivuotisen suunnitelman puitteissa, jotta korjaavat toimet voidaan määritellä ja toteuttaa.
21. KANNATTAA tässä yhteydessä
- sitä, että YKP:n yhteydessä toteuttavat hoito- ja säilyttämistoimenpiteet vahvistetaan jatkossakin
parhaiden käytettävissä olevien tieteellisten lausuntojen mukaisesti, jotta torjuttaisiin liikakalastusta ja estettäisiin meriluonnonvarojen liiallinen hyödyntäminen toteuttamalla kestävämpään kalastustoimintaan tähtääviä asianmukaisia hoitotoimia
 - tehokasta kalastuksenvalvontajärjestelmää, erityisesti laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen torjumiseksi
 - sitä, että EU:n välineet, joilla hallitaan kalastuksen ylikapasiteettia, mukautetaan alueellisiin tarpeisiin ja ympäristövaikutuksiin.
22. TÄHDENTÄÄ, että kaikkien lisätoimien, joiden tavoitteena on parantaa suojelutoimenpiteitä Välimerellä, olisi oltava yhtenäisiä YK:n ympäristöohjelman / Välimeren alueen toimintasuunnitelman / Barcelonan yleissopimuksen sekä toimivaltaisten kansainvälisten ja alueellisten kalastusjärjestöjen kanssa, jotta voidaan varmistaa toimien johdonmukaisuus tällä alalla.

Lisätään EU:n rahoituksen hyödyntämismahdollisuuksia

23. ON TYYTYVÄINEN tuomioistuimen suositukseen siitä, että komission ja jäsenvaltioiden olisi EMKVR:n seuraavan ohjelmasuunnittelun yhteydessä vuoteen 2023 mennessä selvitettävä, miten EMKVR:n rahoituksella voitaisiin edistää meriympäristön suojelun tavoitteita nykyistä enemmän.
24. KOROSTAA, että meriympäristön suojeluun tarkoitettujen erityisten varojen puute on kriittinen ongelma; PAINOTTAA, että EMKR:ää käytetään kansallisesti vain osittain meristrategiapuitedirektiivin mukaisten toimenpiteiden (mukaan lukien alueelliset suojelutoimenpiteet) seurantaan ja käyttöönottoon sekä luontodirektiivin mukaiseen Natura 2000 -alueiden hoitoon, ennallistamiseen ja seurantaan; MUISTUTTAA, että Life-ohjelman varojen nykyinen soveltamisala rajoittuu innovatiivisiin ja pilottihankkeisiin, ja tämä kaventaa mahdollisuuksia käyttää niitä hoito- ja täytäntöönpanotoimenpiteisiin, joiden tavoitteena on meriympäristön hyvän tilan saavuttaminen tai ylläpito, sekä muuhun biodiversiteetin säilyttämiseen myönnettävään lisätukeen.
25. MUISTUTTAA, että EU:n talousarviosta ja Next Generation EU -välineen menoista olisi osoitettava ilmastotoimiin 30 prosenttia, ja vuotuisista menoista olisi osoitettava luonnon monimuotoisuutta koskeviin tavoitteisiin 7,5 prosenttia vuodesta 2024 ja 10 prosenttia vuodesta 2026 eteenpäin.
26. KOROSTAA tässä yhteydessä, että on tärkeää
- saattaa mahdollisimman pian päätökseen niiden monivuotiseen rahoituskehykseen 2021–2027 sisältyvien rahastojen ja ohjelmien hyväksyminen, jotka osallistuvat meriympäristön suojelun ja säilyttämisen rahoittamiseen
 - varata erityisrahoitusta vuoteen 2030 ulottuvassa EU:n biodiversiteettistrategiassa asetetun suojeltujen merialueiden verkoston lisäämistavoitteen saavuttamiseksi, mukaan lukien yksityissektorin rahoitus.